

Ett nationellt förbud mot tiggeri (SOU 2025:83)

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid den 3 november 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet *Ett nationellt förbud mot tiggeri* (SOU 2025:83) till bland annat Stockholms stad för yttrande. Betänkandet innehåller en analys av tiggeriet i Sverige och den nuvarande ordningen där kommuner kan meddela förbud mot tiggeri i lokala ordningsföreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617). Betänkandet innehåller även resonemang kring för- och nackdelar med att införa ett nationellt förbud mot tiggeri.

Utredningens överväganden har lett till slutsatsen att det inte finns något behov av att införa ett nationellt förbud mot tiggeri. Utredningen har haft i uppdrag att oavsett ställningstagande i sak lämna ett författningsförslag om ett nationellt förbud mot tiggeri. Betänkandet innehåller därför även ett förslag om att ett nationellt förbud mot tiggeri på allmän plats införs i 16 kap. brottsbalken (1962:700).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Stadsledningskontoret delar utredningens bedömning om att ett nationellt förbud mot tiggeri inte bör införas och avstyrker därför utredningens förslag till författningsändringar.

Socialnämnden delar utredningens slutsats att ett nationellt förbud mot tiggeri inte bedöms nödvändigt. Nämnden delar även bilden att ett nationellt förbud mot tiggeri kan stjälpa redan socialt utsatta grupper.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar utredningens bedömning om att det idag inte finns något behov av att införa ett nationellt förbud mot tiggeri. Tiggeriet har minskat kraftigt i omfattning och nuvarande lagstiftning ger kommunerna tillräckliga verktyg för att hantera ordningsstörningar kopplat till tiggeri. Dessutom skulle kriminalisering av tiggeri försvåra för myndigheters förtroendeskapandearbete hos socialt utsatta grupper.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 22 oktober 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Betänkandet Ett nationellt förbud mot tiggeri (SOU 2025:83), dnr KS 2025/1005-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att avslå föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Att remissen besvaras med nedan svar

Med anledning av det fortsatt stora antalet personer som uppehåller sig i Sverige för att tigga och de svårigheter som har funnits att finna hållbara lösningar på problematiken, är det välkommet med ett förslag om nationellt tiggeriförbud.

Detta är en nödvändig åtgärd för att värna den mänskliga värdigheten, att se tiggeri som ett sätt att försörja sig är inte hållbart. Tvärtom riskerar det att cementera ett djupt utanförskap och låsa in individer i en fattigdomscykel som går i arv. Ett förbud är en humanitär markering om att Sverige inte accepterar en situation där människor tvingas leva på detta vis.

Därtill är tiggeriet en allvarlig grogrund för utnyttjande. Även om inte alla som tigger är utsatta för kriminella aktörer, bedömer Polisen att det finns organiserade grupperingar där utsatta EU-medborgare utnyttjas för fler sorters exploatering ofta i kombination med brott som prostitution.

Ett nationellt tiggeriförbud sänder en tydlig signal: vi vill lyfta människor ur fattigdom och utnyttjande, inte se dem fastna i ett långvarigt utanförskap på Stockholms gator. Därför bör remissen tillstyrkas. I de fall där den som tigger inte är

svensk medborgare åligger det också deras hemländer att ta ansvar för sina medborgares välbefinnande.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi delar utredningens slutsats att ett nationellt förbud mot tiggeri varken är nödvändigt eller ändamålsenligt. Tiggeriet har redan minskat kraftigt, och de personer som i dag tigger i Stockholm är i huvudsak svenska medborgare i hemlöshet, ofta med psykisk ohälsa eller beroendeproblematik. Att möta denna utsatthet genom kriminalisering är fel väg att gå.

Ett nationellt förbud riskerar dessutom att belasta rättsväsendet och ta polisresurser från andra mer angelägna uppgifter. Det är inte statens roll att reglera fattigdom genom straffrättsliga åtgärder. Samhällets insatser bör i stället riktas mot att bekämpa hemlöshet, psykisk ohälsa och missbruk – inte mot de individer som redan befinner sig i en mycket utsatt situation.

Ett förbud mot tiggeri skulle därmed inte lösa några grundläggande problem, utan tvärtom riskera att försvåra socialtjänstens arbete och ytterligare försämra situationen för de mest utsatta grupperna.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen besvarar remissen med Sverigedemokraternas utlåtande
2. Därutöver anföra följande:

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet Ett nationellt förbud mot tiggeri (SOU 2025:83) till bland annat Stockholms stad för yttrande. Betänkandet innehåller en analys av tiggeriet i Sverige och den nuvarande ordningen där kommuner kan meddela förbud mot tiggeri i lokala ordningsföreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617). Betänkandet innehåller även resonemang kring för- och nackdelar med att införa ett nationellt förbud mot tiggeri.

Utredningens överväganden har lett till slutsatsen att det inte finns något behov av att införa ett nationellt förbud mot tiggeri. Utredningen har haft i uppdrag att oavsett ställningstagande i sak lämna ett författningsförslag om ett nationellt förbud mot tiggeri. Betänkandet innehåller därför även ett förslag om att ett nationellt förbud mot tiggeri på allmän plats införs i 16 kap. brottsbalken (1962:700). Stockholm stad efterfrågar ett nationellt tiggeriförbud. Tiggeriförbudet sänder en signal till de romska gängbaronerna av det organiserade romska tiggeriet om att Sverige inte tillåter detta samt att förflyttningen av människor till Sverige för egen ekonomisk vinning inte kommer vara lönsam.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Det är glädjande att utredningen konstaterar att tiggeri har minskat kraftigt i omfattning sedan 2015. Att tigga är inte ett värdigt sätt att försörja sig på och riskerar att leda till långsiktig utsatthet. Det skapar även en otrygghet i stadsmiljön.

Utredningen avfärdar ett nationellt tiggeriförbud och väljer i stället att hänskjuta frågan till kommuner i form av de ordningsföreskrifter som de redan i dagsläget kan utfärda. Kristdemokraterna ställer sig i ljuset av detta positiva till att tiggeri förbjuds i Stockholms stad medelst lokala ordningsföreskrifter.

Ärendet

Betänkandet *Ett nationellt förbud mot tiggeri (SOU 2025:83)* innehåller en analys av tiggeriet i Sverige och den nuvarande ordningen där kommuner kan meddela förbud mot tiggeri i lokala ordningsföreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Betänkandet innehåller även resonemang kring för- och nackdelar med att införa ett nationellt förbud mot tiggeri.

Utredningens överväganden har lett till slutsatsen att det inte finns något behov av att införa ett nationellt förbud mot tiggeri. Tiggeriet har redan minskat kraftigt i omfattning, bland annat på grund av ett minskat bruk av kontanter i Sverige. Utredningen bedömer att de befintliga möjligheterna för kommuner att införa lokala tiggeriförbud på specifika platser är en tillräcklig och ändamålsenlig lösning för att hantera eventuella ordningsstörningar till följd av tiggeri. Denna ordning bedöms möjliggöra en mer flexibel bedömning av behov jämfört med ett nationellt förbud. Ett nationellt förbud kan även innebära kränkningar av mänskliga rättigheter såsom rätten till privat- och familjeliv, yttrandefriheten och diskrimineringsförbudet. Utredningen konstaterar vidare att ett tiggeriförbud skulle ge negativa konsekvenser för redan utsatta individer och innebära en ökad risk för personer som idag tigger att falla offer för människoexploatering eller människohandel.

Utredningen har haft i uppdrag att oavsett ställningstagande i sak lämna ett författningsförslag om ett nationellt förbud mot tiggeri. Utredningen föreslår att ett nationellt förbud mot tiggeri på allmän plats införs i 16 kap. brottsbalken (1962:700).

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar utredningens bedömning om att ett nationellt tiggeriförbud inte bör införas och avstyrker därför utredningens författningsförslag.

Stadsledningskontoret delar utredningens bedömning av att det redan finns utrymme inom gällande rätt för kommuner att hantera eventuella ordningsstörningar i samband med tiggeri och att nuvarande ordning i högre utsträckning är i linje med det kommunala självstyret. Stadsledningskontoret ser även att ett nationellt tiggeriförbud riskerar att leda till att de mänskliga rättigheterna åsidosätts för redan mycket utsatta individer.

Utöver de konsekvenser för kommuner som framförs i betänkandet vill stadsledningskontoret även lyfta att ett en kriminalisering av tiggeri riskerar att medföra en ökad förtroendeklyfta mellan myndigheter och personer i socialt

utanförskap, vilket i sin tur riskerar att försvåra socialtjänstens förtroendeskapande arbete och arbetet mot människohandel och människoexploatering.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som framförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Tapani Juntunen (SD), se Reservationer m.m.

Ersättaryttrande av Maurice Forslund (KD), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar utredarens bild av att ett nationellt förbud mot tiggeri inte bedöms nödvändigt. Betänkandet konstaterar att tiggeri i dag främst utövas av svenska medborgare med psykisk ohälsa, beroendeproblematik eller hemlöshet. Ett nationellt förbud mot tiggeri skulle rikta sig mot socialt utsatta personer som ofta redan har eller borde ha kontakt med socialtjänsten. Att kriminalisera tiggeri skulle kunna medföra en ökad förtroendeklyfta mellan myndigheter och personer i socialt utanförskap, vilket i sin tur kan försvåra socialtjänstens förtroendeskapande arbete. Förvaltningen delar även utredningens syn att ett nationellt förbud mot tiggeri skulle kunna försvåra socialtjänstens arbete med människohandel. Det finns en risk att personer som utnyttjas i människohandel kriminaliseras, vilket kan försvåra arbetet mot exploatering. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (alla M)

3. att tillstyrka motionen, samt
4. att därutöver anföra följande:

Med anledning av det fortsatt stora antalet utsatta personer som söker sig till Sverige för att tigga och de svårigheter som har funnits att finna hållbara lösningar på problematiken, är det välkommet med ett förslag om nationellt tiggeriförbud.

Detta är en nödvändig åtgärd för att värna den mänskliga värdigheten, att se tiggeri som ett sätt att försörja sig är inte hållbart. Tvärtom riskerar det att cementera ett djupt utanförskap och låsa in individer i en fattigdomscykel som går i arv. Ett förbud är en humanitär markering om att Sverige inte accepterar en situation där människor tvingas leva på detta vis.

Därtill är tiggeriet en allvarlig grogrund för utnyttjande. Även om inte alla som tigger är utsatta för kriminella aktörer, bedömer Polisen att det finns organiserade grupperingar där utsatta EU-medborgare utnyttjas för fler sorters exploatering ofta i kombination med brott som prostitution.

Ett nationellt tiggeriförbud sänder en tydlig signal: vi vill lyfta människor ur fattigdom och utnyttjande, inte se dem fastna i ett långvarigt utanförskap på Stockholms gator. Därför bör remissen tillstyrkas. I de fall där den som tigger inte är svensk medborgare åligger det också deras hemländer att ta ansvar för sina medborgares välbefinnande.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L)

Vi delar utredningens slutsats att ett nationellt förbud mot tiggeri varken är nödvändigt eller ändamålsenligt. Tiggeriet har redan minskat kraftigt, och de personer som i dag tigger i Stockholm är i huvudsak svenska medborgare i hemlöshet, ofta med psykisk ohälsa eller beroendeproblematik. Att möta denna utsatthet genom kriminalisering är fel väg att gå.

Ett nationellt förbud riskerar dessutom att belasta rättsväsendet och ta polisresurser från andra mer angelägna uppgifter. Det är inte statens roll att reglera fattigdom genom straffrättsliga åtgärder. Samhällets insatser bör i stället riktas mot att bekämpa hemlöshet, psykisk ohälsa och missbruk – inte mot de individer som redan befinner sig i en mycket utsatt situation.

Ett förbud mot tiggeri skulle därmed inte lösa några grundläggande problem, utan tvärtom riskera att försvåra socialtjänstens arbete och ytterligare försämra situationen för de mest utsatta grupperna.

Särskilt uttalande av Tapani Juntunen (SD)

Sverigedemokraterna ställer sig bakom förslaget om ett nationellt förbud mot tiggeri. Vi anser att tiggeri aldrig kan vara en långsiktig eller värdig lösning för människor i utsatthet. Tvärtom riskerar det att cementera utanförskap, utnyttjande och kriminalitet. Tiggeri är ett nationellt samhällsproblem som kräver nationella lösningar. Ett förbud sänder en tydlig signal om att Sverige inte accepterar att människor utnyttjas på detta sätt, samtidigt som det bidrar till ökad trygghet i våra offentliga miljöer. Vi menar att staten har ett ansvar att motverka parallella skuggsamhällen där människor fastnar i beroende av allmosor eller i människohandlares nätverk. Resurserna bör istället riktas till stöd, arbete och återvändande. Ett nationellt tiggeriförbud är därför en nödvändig del i att återupprätta ordning, trygghet och värdighet i det offentliga rummet.

Ersättaryttrande av Maurice Forslund (KD)

Det är glädjande att utredningen konstaterar att tiggeri har minskat kraftigt i omfattning sedan 2015. Att tigga är inte ett värdigt sätt att försörja sig på och riskerar att leda till långsiktig utsatthet. Det skapar även en otrygghet i stadsmiljön. Utredningen avfärdar ett nationellt tiggeriförbud och väljer i stället att hänskjuta frågan till kommuner i form av de ordningsföreskrifter som de redan i dagsläget kan utfärda. Kristdemokraterna ställer sig i ljuset av detta positiva till att tiggeri förbjuds i Stockholms stad medelst lokala ordningsföreskrifter.